

Summary

A second record of *Merodon caucasicus* from the Netherlands (Diptera: Syrphidae)

In 1972, a female of *Merodon caucasicus* Portschinsky was collected in the western part of the Netherlands, in an area where commercial floriculture is booming business. Here we record a second female, collected some 25 years later a mere eleven kilometers from the first site. Due to the

floriculture, there is a lively international trade in bulbs and flowers, which might be the reason that this species is imported twice. On the other hand, it might also be possible that a small population is present in this area, which is largely overlooked due to the large numbers of the superficially similar indigenous *Merodon equestris*. Therefore the female *M. caucasicus* is depicted and key features are described so that it might be easier to identify in the field.

John T. Smit
EIS Kenniscentrum Insecten
Postbus 9517
2300 RA Leiden
John.smit@naturalis.nl

Siem C. Langeveld
Valckslotlaan 70
2181 TS Hillegom

Dubbelhoekbandspanner (*Euphyia biangulata*) (Lepidoptera: Geometridae): na 45 jaar opnieuw in Nederland gezien

Tot nu toe waren er van de dubbelhoekbandspanner, *Euphyia biangulata* (Haworth) slechts vier individuele vlinders uit Nederland bekend (www.vlinderstichting.nl). Drie waarnemingen stammen uit de 19e eeuw, twee in Gelderland en één in Zuid-Holland. Op 27 juni 1973 werd de vierde en laatste vlinder bij Heerde (Gelderland) gezien. Gelet op het geringe aantal individuen dat verspreid over een zeer lange periode is waargenomen, zal deze soort in Nederland nooit inheems zijn geweest en betroffen alle gevallen zwerwers. Op 15 mei 2018 ving de tweede auteur in zijn tuin te Berkelaar, gemeente Echt (Limburg), op licht met behulp van een laken en een ML-lamp van 160 Watt een mannetje van deze fraaie spanner-soort (figuur 1). Deze waarneming is derhalve na 45 jaar de vijfde ooit in Nederland en de eerste voor de provincie Limburg. Ook bij deze nieuwe vondst zou het om een incidentele zwerwer kunnen gaan. Dit roept de vraag naar de herkomst van deze vlinder op.

In Duitsland is de vlinder uit alle

deelstaten gemeld, maar is het een lokale soort die in sommige gebieden nog niet is gevonden (Steiner 2014). In de zuidelijke helft van de aan Limburg grenzende deelstaat Noordrijn-Westfalen, is het aantal vindplaatsen van de dubbelhoekbandspanner in deze eeuw meer dan verdubbeld. Zo is de adulte vlinder in de afgelopen twaalf jaar in de omgeving van Aken, vlakbij de Nederlandse grens, op ongeveer 45 km in vogelvlucht verwijderd van de nieuwe Limburgse vindplaats, op dertien plekken gesignaleerd. Eén plek bevindt zich ten noordoosten van Aken en twaalf liggen in de noordelijke Eifel ten zuidoosten van deze stad (<http://nrw.schmetterlinge-bw.de>).

In België zijn adulte vlinders in vijf provincies waargenomen, maar na 2004 alleen nog in Wallonië in de provincies Luik, Namen en Luxemburg (De Prins 2016). Ook hier is, net als in de Eifel, het aantal vindplaatsen toegenomen. Op de website Waarnemingen.be is te zien dat de dichtstbijzijnde locatie waar de vlinder is gezien, zich in de omgeving

van Malmédy op ongeveer 75 km afstand van Echt bevindt.

Dit alles maakt het waarschijnlijk dat de vlinder van Echt afkomstig is uit de Eifel of Ardennen. Het areaal van deze soort strekt zich uit van de Britse Eilanden in het westen over West- en Midden-Europa tot de Oeral in het oosten. In het noorden komt ze voor tot in Zuid-Zweden en Zuid-Finland en in het zuiden loopt de verspreiding van Spanje via Italië naar de Balkan en verder naar Klein-Azië en de Kaukasus (Ebert 2001).

De habitat wordt gevormd door (de randen van) vochtige loof-, naaldbossen, gemengde bossen en struwelen (Ebert 2001, Steiner 2014). De vlinders vliegen in twee generaties van mei tot juni en van juli tot augustus (Ebert 2001, Leraut 2009, Robinau 2007, Steiner 2014). In koelere, hoger gelegen gebieden komt slechts één generatie voor (Ebert 2001, Robinau 2007). Op Waarnemingen.be (2018) is te zien dat de vlinder in België slechts drie keer in mei is gezien.

Als waardplant wordt vogelmuur (*Stellaria media*) genoemd, maar waarschijnlijk komen ook andere soorten muur in aanmerking (Ebert 2001, Leraut 2009, Steiner 2014). Zo wordt op de

1. Dubbelhoekbandspanner (*Euphyia biangulata*), imago ♂, Berkelaar (Echt, Limburg), 15.v.2018, leg. R. Hulsbosch. Foto: Ramon Hulsbosch
1. Cloaked carpet (*Euphyia biangulata*), imago ♂, Berkelaar (Echt, province of Limburg), 15.v.2018, leg. R. Hulsbosch.

2. Imago's van (links) de scherphoekbandspanner, *Euphyia unangulata*, en (rechts) de dubbelhoekbandspanner, *Euphyia biangulata*. Foto: Marcel Prick
2. Imagines of (left) the sharp-angled carpet, *Euphyia unangulata*, and (right) the cloaked carpet, *Euphyia biangulata*.

website Lepiforum.de melding gemaakt van een kweek op bosmuur (*Stellaria nemorum*). Ook hoornbloem (*Cerastium*) wordt als mogelijke waardplant vermeld (Leraut 2009, Steiner 2014) en vanuit Zwitserland wordt veldmuur (*Minuartia*) genoemd (www.pieris.ch).

Deze markant getekende spanner met een vleugelspanwijdte van 24 tot 29 mm (Leraut 2009) heeft op de voorvleugels een zeer opvallende brede donkere middenband met een dubbel getande buitenrand, die uitsteekt in het eerste, witte gedeelte van het zoomveld en daarmee sterk contrasteert. De dubbelhoekbandspanner zou met de scherphoekbandspanner, *Euphyia unangulata* (Haworth) (figuur 2), met de gewone bandspanner, *Epirrhoe alternata* (Müller), of de bosbandspanner, *Epirrhoe rivata* (Hübner), verwisseld kunnen worden. Deze drie soorten zijn echter kleiner en hebben aan de buitenzijde van de middenband slechts één duidelijk uitstekende punt.

De waarneming van de dubbelhoekbandspanner is een van de vele in een reeks van nieuwe, zeer bijzondere soorten die in de afgelopen jaren vanuit het zuiden hun weg naar Zuid- en Midden-Limburg hebben gevonden. De mogelijkheid bestaat dat zich bijvoorbeeld in de aan de Eifel en Ardennen grenzende Vijlenerbossen een populatie van de dubbelhoekbandspanner gaat vestigen.

Literatuur

- De Prins W 2016. Catalogus van de Belgische Lepidoptera / Catalogue of the Lepidoptera of Belgium. Vlaamse Vereniging voor Entomologie – Flemish Entomological Society Entomobrochure 9: 1-279.
- Leraut P 2009. Moths of Europe. Volume 2. Geometrid Moths. N.A.P. Editions.
- Robinau R 2007. Guide des papillons nocturnes de France. Plus de 1620 espèces décrites et illustrées. Les guides du naturaliste. Delachaux et Niestlé.
- Steiner A, Ratzel U, Top-Jensen M & Fibiger M 2014. Die Nachtfalter Deutschlands. Ein Feldführer. BugBook Publishing.

Summary

Cloaked carpet (*Euphyia biangulata*) (Lepidoptera: Geometridae): a new sighting in the Netherlands after 45 years

On May 15, 2018 a male of the cloaked carpet (*Euphyia biangulata*) was attracted to light in Berkelaar (Echt, province of Limburg), the Netherlands, by the second author. Till 1973 only four specimens of this species had been found in the Netherlands. In recent years this geometrid moth has been observed at many locations in the nearby hills of the Belgian Ardennes and those of the Eifel near Aix-la-Chapelle, indicating local populations. Therefore it could be possible that *Euphyia biangulata* will settle soon in the southern part of the province of Limburg.

Marcel Prick

Van Weerden Poelmanstraat 173
6417 EM Heerlen
mprick@xs4all.nl

Ramon Hulbosch

Maasbrachterweg 83
6101 XV Echt

Ondetermineerbare jachtkrabspin tussen bananen (Araneae: Sparassidae: *Nolavia*)

De stroom aan exotische dieren die ons land binnenkomt houdt maar niet op en steeds zijn er weer nieuwigheden die om een bestudering vragen. Het op naam brengen van de soorten en het vastleggen van de transportroutes en -mediums is belangrijk. Op basis daarvan kan immers bepaald worden op welke manieren de exotenproblematiek aangepakt kan

worden. Wie exotische dieren bestudeert, kan echter ook op een dood spoor komen...

April 2018 ontving ik van het Kennis- en Adviescentrum Dierplagen (KAD) een levende vertegenwoordiger uit de familie Sparassidae, oftewel jachtkrabspinnen. De grote spin bevond zich tussen bananen die geïmporteerd waren uit tropisch

Zuid-Amerika en in een supermarkt terecht waren gekomen. Er waren al zes door de mens geïmporteerde vertegenwoordigers van deze familie in ons land aangetroffen (Noordijk & De Winkel 2017), maar dit exemplaar betrof weer een andere soort.

De spin was een volwassen vrouwtje met een lichaamslengte van 17 mm en

1. De niet determineerbare *Nolavia*-soort die in 2018 gevonden werd tussen bananen in een supermarkt. Foto's Jinze Noordijk
1. The unidentifiable *Nolavia* species that was found in 2018 amidst bananas in a supermarket in the Netherlands.